

Project 'Omdat elk kind telt! in Zuidoost'

Notitie Vragen en antwoorden over de rekenmonitor 'Omdat elk kind telt!'

Status: definitief
Datum: 26-02-2010

1. Context

Medio januari 2010 hebben alle basisscholen die deelnemen aan het project 'Omdat elk kind telt! in Zuidoost' de schoolrapportage ontvangen van de rekenmonitor. De rekenmonitor bevat de gegevens over de rekenopbrengsten van de school op de peildatum 01-08-2009. Tijdens de PLG directies op 26 januari jl. hebben de directeuren de rekenmonitor nader verkend en diverse vragen gesteld over de opbouw van het instrument. Tevens hebben directeuren per mail vragen gesteld. Deze notitie bevat de antwoorden op de gestelde vragen.

2. Vraag en antwoord

<i>Nr</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Vraag</i>	<i>Antwoord</i>
1.	Plaatsbepaling rekenmonitor 'Omdat elk kind telt!'	Relatie monitor en LVS	<p>De monitor 'Omdat elk kind telt!' bestaat uit de nulmeting (peildatum 01-08-2009), tussenmeting (peildatum 01-08-2010) en eindmeting (peildatum 01-08-2011). De monitor omvat slechts een beperkt aantal methode-onafhankelijke rekentoetsen. De belangrijkste doelstelling van de monitor is om op drie momenten een uitspraak te doen over resultaten van het rekenonderwijs in Amsterdam Zuidoost.</p> <p>Daarnaast is er een veelheid van vaak methode-gebonden toetsen, die de leerkracht een terugkoppeling geven van de mate waarin de aangeboden leerstof door de leerlingen is begrepen. Voor de vormgeving van het onderwijsleerproces zijn de toetsen, die dicht bij de praktijk van alledag staan, hun analyse en interpretatie van wezenlijk belang.</p>

2.	<p>Toetsen die deel uitmaken van de rekenmonitor 'Omdat elk kind telt!'</p>	<p>De monitor 'Omdat elk kind telt!' kiest voor LVS rekenen groep 5 en 8. De inspectie kiest voor 4 en 6. Waarom dit verschil?</p> <p>LVS Rekenen groep 8 en de CITO eindtoets rekenen meten ongeveer hetzelfde. De resultaten van groep 8 zijn zodoende dus erg bepalend voor de overall score van een school.</p> <p>Worden de resultaten van de medio- of eindversies van de toets Ordenen en van de LVS toetsen gebruikt?</p>	<p>In eerste instantie is ervoor gekozen om voor het samenstellen van de rekenmonitor uit te gaan van de resultaten op het onderdeel rekenen van de CITO Eindtoets, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekenen gemiddeld • getallen en bewerkingen • verhoudingen, breuken en procenten • meten, meetkunde, tijd en geld <p>Om een stabielere resultaat te hebben is ervoor gekozen om het gewogen gemiddelde van de afnamen 2008 en 2009 te berekenen. Hierbij is uitgegaan van de door CITO geproduceerde schoolrapporten B met de resultaten van alle deelnemende leerlingen. Voor de tussenmeting wordt dan het gewogen gemiddelde berekend van 2009 en 2010 en voor de eindmeting het gewogen gemiddelde van 2010 en 2011.</p> <p>In tweede instantie is ervoor gekozen om naast de resultaten van de CITO Eindtoets ook resultaten op reken-tussentoetsen op te nemen in de monitor 'Omdat elk kind telt!'. Hiervoor kwamen in de volgende toetsen in aanmerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ordenen groep 2 • LVS Rekenen groep 5 • CITO Entreetoets onderdeel rekenen • LVS Rekenen groep 8 <p>De Entreetoets viel af omdat de resultaten op deze toets niet konden worden afgelezen van de fact-sheets van het Amsterdamse monitorbedrijf.</p> <p>Ten slotte is ook nog overwogen om de fact-sheets rekenen die de Inspectie van het Onderwijs samenstelt op te nemen in de monitor. Om twee redenen is dat niet gebeurd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inspectie kon niet garanderen dat deze fact-sheets geproduceerd zouden worden gedurende de drie jaren die de rekenmonitor 'Omdat elk kind telt!' beslaat. • De CITO Eindtoets rekenen bevat dezelfde gegevens als waar de Inspectie gebruik van maakt bij het samenstellen van de factsheets. <p>Door opname van LVS Rekenen groep 8 en CITO eindtoets rekenen wegen de resultaten van groep 8 zwaar, maar dat sluit aan bij een keuze van de projectleiding; Gezien de oorspronkelijke keuze om uitsluitend het resultaat van de CITO Eindtoets in de monitor op te nemen heeft de projectleiding door toevoeging van de toets Ordenen en de LVS Rekentoetsen toch ook de resultaten in de lagere groepen gewicht gegeven.</p> <p>Het is altijd mogelijk dat er nieuwe versies komen van toetsen die deel uitmaken van de monitor. In zo'n geval zie je vaak dat scholen gefaseerd overstappen op de nieuwe</p>
----	---	---	---

		Bepaalde toetsen worden vervangen door nieuwe versies: zijn de resultaten dan nog met elkaar te vergelijken?	<p>toetsen. Voor de monitor is essentieel dat de nieuwe toetsen het op een vergelijkbare manier mogelijk maken om de behaalde vaardigheidsscore te vertalen in niveaus (de toets Ordenen en de LVS Rekentoetsen kennen nu de niveaus A t/m E). Ook zal een nieuwe toets net als de huidige toetsen normen geven (huidig: 75% scores A+B+C). Met behulp van deze normen (ook als het andere percentages worden) is dan te berekenen hoe de score van een school zich verhoudt tot deze norm en dan heb je weer de basis voor een resultaat dat deel kan uitmaken van de monitor;</p> <p>Samenvattend: <i>De monitor 'Omdat elk kind telt!' kiest voor een viertal rekentoetsen verspreid over de 8 leerjaren. De monitor kiest voor toetsen waarvan de toetsresultaten zoveel mogelijk via derden te verkrijgen zijn (CITO-Portal en het Amsterdamse Monitorbedrijf) dit om de scholen zo weinig mogelijk te belasten.</i></p>	
3.		Hoe zijn de rekenresultaten op bovengenoemde toetsen verkregen ten behoeve van het samenstellen van de monitor?	<i>Toets:</i>	<i>Herkomst resultaten:</i>
		Welke toetsafnames zijn verwerkt in de monitor 'Omdat elk kind telt!'?	CITO Eindtoets rekenen	Alle schoolbesturen/scholen hebben toegang gegeven tot het CITO-Portal waar de resultaten van de laatste 3 jaar kunnen worden ingezien.
			Ordenen en LVS Rekentoetsen	Een aanzienlijk deel van de resultaten is verkregen via de factsheets van het Amsterdamse monitorbedrijf. Voor het overige hebben de scholen de resultaten handmatig aangeleverd door middel van een LVS uitdraai.
			<p>NB Het Amsterdamse monitorbedrijf heeft ons op aanvraag bericht dat het feitelijke afnamemoment voor de toets ordenen en de LVS toetsen per school kan verschillen. Scholen hanteren dus geen uniforme toetskalender. Het monitorbedrijf verwerkt de gegevens die iedere school over een schooljaar beschikbaar stelt maar kan dus niet instaan voor de correcte afname. Voor wat betreft de gegevens die niet bij het monitorbedrijf beschikbaar zijn wordt door 'Omdat elk kind telt!' voor het verzamelen van de gegevens via de scholen dezelfde procedure gevolgd. Ook hier is er dus geen zekerheid over de correcte afname.</p>	

4.	Vergelijking rekenresultaten	<p>Hoe zijn rekenresultaten van een school vergeleken met het resultaat van scholen met dezelfde leerlingenpopulatie en bepaling van het afwijkingspercentage?</p> <p>Wordt het resultaat van de tussen- en eindmeting van de monitor 'Omdat elk kind telt!' afgezet tegen dezelfde groep leerlingen?</p> <p>Is een score 'C' op de toetsen Ordenen en LVS rekenen groep 5 en 8 wel of niet voldoende?</p>	<p>CITO Eindtoets 2008 en 2009: De resultaten zijn vergeleken met de resultaten van de scholen uit dezelfde schoolgroep. Het afwijkingspercentage is berekend. Voor het verkrijgen van het gemiddelde over 2008 en 2009 is het gewogen gemiddelde berekend (dit gemiddelde houdt rekening met het aantal leerlingen per jaar).</p> <p>Ordenen groep 2 en LVS toetsen Rekenen groep 5 en groep 8: Om evenals bij de CITO-Eindtoets rekenen het resultaat te kunnen vergelijken met scholen die tot dezelfde schoolgroep behoren is via een omrekeningssystematiek een norm voor het percentage goed A, B en C per schoolgroep berekend. Zodoende wordt het resultaat van deze scholen ook vergeleken met het resultaat van vergelijkbare scholen. Op deze wijze wordt het afwijkingspercentage verkregen.</p> <p>Berekende norm voor het percentage goed A, B en C per schoolgroep:</p> <table border="1" data-bbox="1028 719 1480 971"> <thead> <tr> <th>Schoolscoregroep</th> <th>Gemiddelde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Schoolscoregroep 1</td> <td>75,0%</td> </tr> <tr> <td>Schoolscoregroep 2</td> <td>73,5%</td> </tr> <tr> <td>Schoolscoregroep 3</td> <td>71,2%</td> </tr> <tr> <td>Schoolscoregroep 5</td> <td>69,5%</td> </tr> <tr> <td>Schoolscoregroep 6</td> <td>66,9%</td> </tr> <tr> <td>Schoolscoregroep 7</td> <td>66,5%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zowel bij de tussenmeting als bij de eindmeting van het project 'Omdat elk kind telt!' zal dezelfde systematiek worden gehanteerd. Ook dan worden de resultaten van de scholen afgezet tegen de resultaten van scholen met een vergelijkbare leerlingpopulatie.</p>	Schoolscoregroep	Gemiddelde	Schoolscoregroep 1	75,0%	Schoolscoregroep 2	73,5%	Schoolscoregroep 3	71,2%	Schoolscoregroep 5	69,5%	Schoolscoregroep 6	66,9%	Schoolscoregroep 7	66,5%
Schoolscoregroep	Gemiddelde																
Schoolscoregroep 1	75,0%																
Schoolscoregroep 2	73,5%																
Schoolscoregroep 3	71,2%																
Schoolscoregroep 5	69,5%																
Schoolscoregroep 6	66,9%																
Schoolscoregroep 7	66,5%																
5.	Waardering van de afwijkingspercentages	<p>Is de kleutertoets Ordenen meegenomen bij het vaststellen van het gemiddelde?</p> <p>Hoeveel tijd heeft een school om op het niveau van vergelijkbare scholen te komen?</p>	<p>Voor CITO Eindtoets rekenen wordt de norm gevormd door het landelijk gemiddelde van de scholen per schoolgroep. De score van een school over 2 schooljaren wordt tegen dit gemiddelde afgezet.</p> <p>De maximale negatieve afwijking op de CITO Eindtoets bij de scholen die deelnemen aan 'Omdat elk kind telt!' bedraagt -14,2%; dat wordt vertaald in een maximale waardetoekenning in punten van de helft van dit percentage, zijnde -7,1. Ook bij positieve afwijking (max. +11,9%) is de waardetoekenning de helft, zijnde +6. Afhankelijk van de rekencores op de eindtoets 2010 en later 2011 kan dit maximum en minimum wijzigen.</p>														

De doelstelling is niet SMART geformuleerd en weinig ambitieus.

Overall rekenscore van een school en staafdiagram graag toelichten.

Waar ligt de grens: bij 10,0 of bij 12,5?

Voor de toetsen Ordenen en de LVS toetsen wordt de afwijkingsscore van een school via een glijdende schaal omgerekend naar een waardetoekenning van maximaal +3 (100% A, B en C) en minimaal -5 (0% A, B en C).

Hiermee zijn de minimale en maximale waarden bepaald die een school op basis van resultaten op de 4 'Omdat elk kind telt!' toetsen kan behalen, te weten:

Toets	minimum	maximum	
CITO Eindtoets	-7,1	6	(2008 en 2009)
Ordenen	-5	3	
LVS Rekenen gr. 5	-5	3	
LVS Rekenen gr. 8	-5	3	

Met deze verschillende maxima en minima wordt de verschillende weging van de toetsen die in de monitor zijn opgenomen tot uitdrukking gebracht. Een school die op de CITO Eindtoets rekenen 14,2% lager scoort dan vergelijkbare scholen en bij elk van de LVS toetsen 0% goed scoort krijgt een overall waardering van -22,1. Een school die op de CITO Eindtoets 11,9% hoger scoort dan vergelijkbare scholen en bij elk van de LVS toetsen 100% goed scoort krijgt een overall waardering van +15.

Elke school treft de waardering voor de 4 toetsen aan in de schoolspecifieke rapportage. De optelsom van deze waarderingen levert de overall score op. Bij de nulmeting varieert deze score van +10 tot -11,4.

Iedere school kan haar positie ten opzichte van de andere scholen in Zuidoost qua resultaten op het rekenonderwijs aflezen van het overzicht en het staafdiagram in de rapportage. De positie van de school wordt bepaald door de overall score van de school.

Een school die een overall score heeft die lager is dan 0 scoort slechter op rekenen dan scholen in het land met een vergelijkbare leerlingpopulatie. Het is daarom een realistische **doelstelling** voor scholen die nu in de min scoren om in ieder geval op het gemiddelde van vergelijkbare scholen terecht te komen. De doelstelling van het project 'Omdat elk kind telt!' is dat dit lukt voordat het project eindigt in oktober 2011. Tijdens de bijeenkomst op 26 januari is al aangegeven dat iedere school op basis van de monitorresultaten haar eigen doelstelling moet formuleren.

6.	Nulmeting rekenmonitor 'Omdat elk kind telt!' ten behoeve van de schoolbesturen	Wie ontvangt welke gegevens van de monitor 'Omdat elk kind telt'?	<p>De schoolbesturen ontvangen de volgende stukken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle resultaten van de eigen scholen; • Overzicht en grafiek van alle deelnemende scholen. <p>De gezamenlijke schoolbesturen ontvangen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overzicht en grafiek van alle deelnemende scholen 																																																
7.	Overige analyses van de verzamelde data																																																		
7a.	Resultaten en rekenmethode	<p>Welke conclusie mogen wij trekken uit het schema Rekenmethode en Resultaat?</p> <p>Welke methode is goed/minder goed?</p>	<p>In de rapportages per school is een overzicht opgenomen van de resultaten op de rekenonderdelen van de CITO Eindtoets van de scholen per gehanteerde rekenmethode. Bij de samenstelling van de rapportages per school zijn er fouten geslopen in dit overzicht; hierbij het gecorrigeerde overzicht.</p> <table border="1" data-bbox="1021 655 2067 1214"> <thead> <tr> <th colspan="6">Rekenmethode en resultaat op onderdelen CITO Eindtoets rekenen</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Alles Telt (nieuw)</th> <th>Pluspunt 2002</th> <th>Rekenrijk</th> <th>Wereld in Getallen</th> <th>Wis en Reken</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Methode</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>rekenen gemiddeld</td> <td>-3,1</td> <td>-1,4</td> <td>-4,5</td> <td>-2,9</td> <td>-10,0</td> </tr> <tr> <td>getallen en bewerkingen</td> <td>-4,1</td> <td>-1,2</td> <td>-3,0</td> <td>-2,6</td> <td>-10,3</td> </tr> <tr> <td>verhoudingen, breuken en procenten</td> <td>-1,7</td> <td>-0,9</td> <td>-4,7</td> <td>-3,7</td> <td>-8,5</td> </tr> <tr> <td>meten, meetkunde, tijd en geld</td> <td>-3,5</td> <td>-0,8</td> <td>-6,4</td> <td>-3,3</td> <td>-11,4</td> </tr> <tr> <td>Aantal scholen</td> <td>3</td> <td>9</td> <td>4</td> <td>9</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zeker bij kleine aantallen scholen die een bepaalde methode hanteren is het niet verantwoord om een conclusie te formuleren over de kwaliteit van een methode. De methode Rekenrijk levert hele goede resultaten op bij scholen in respectievelijk schoolgroep 1 en 2 en hele slechte resultaten bij scholen in hoge schoolgroepen (6 en 7). Het ligt voor de hand dat de inhoudelijke begeleiders van de rekenverbetersteams vanuit hun kennis van de sterke en zwakke punten van de diverse methoden een analyse proberen te maken.</p>	Rekenmethode en resultaat op onderdelen CITO Eindtoets rekenen							Alles Telt (nieuw)	Pluspunt 2002	Rekenrijk	Wereld in Getallen	Wis en Reken	Methode						rekenen gemiddeld	-3,1	-1,4	-4,5	-2,9	-10,0	getallen en bewerkingen	-4,1	-1,2	-3,0	-2,6	-10,3	verhoudingen, breuken en procenten	-1,7	-0,9	-4,7	-3,7	-8,5	meten, meetkunde, tijd en geld	-3,5	-0,8	-6,4	-3,3	-11,4	Aantal scholen	3	9	4	9	1
Rekenmethode en resultaat op onderdelen CITO Eindtoets rekenen																																																			
	Alles Telt (nieuw)	Pluspunt 2002	Rekenrijk	Wereld in Getallen	Wis en Reken																																														
Methode																																																			
rekenen gemiddeld	-3,1	-1,4	-4,5	-2,9	-10,0																																														
getallen en bewerkingen	-4,1	-1,2	-3,0	-2,6	-10,3																																														
verhoudingen, breuken en procenten	-1,7	-0,9	-4,7	-3,7	-8,5																																														
meten, meetkunde, tijd en geld	-3,5	-0,8	-6,4	-3,3	-11,4																																														
Aantal scholen	3	9	4	9	1																																														

	Welke conclusies zijn er verder nog te trekken uit de verzamelde monitorgegevens?		
7b.	Resultaten per rekenverbeterteam		Indien dit meerwaarde heeft in de rekenverbeterteams kunnen de resultaten per team op de rekenonderdelen van de CITO Eindtoets naast elkaar worden gezet.
7c.	Resultaten op andere hoofdonderdelen van de CITO Eindtoets		Bij de verschillende metingen van 'Omdat elk kind telt!' kan worden gevolgd wat de ontwikkeling is van het percentage goed op de andere hoofdonderdelen van de CITO Eindtoets, te weten: Taal, Informatie verwerven en verwerken en Wereldoriëntatie.
7d.	Percentage PRO en LWOO leerlingen deelnemend aan de CITO Eindtoets		De percentages zijn voor elke school beschikbaar over de CITO Eindtoetsafnamen van 2007, 2008 en 2009.
7e.	Frequentie schoolgroepen (1 t/m 7) bij de CITO Eindtoets 2008 en 2009		De veranderingen in de frequentie van de schoolgroepen bij de OEKT scholen geeft een indicatie van veranderingen in de mate van achterstand van de leerlingenpopulatie.
8.	Kwalificatie van het rekenresultaat van een school in de termen <i>sterk</i> , <i>ondergemiddeld</i> en <i>zwak</i> .	Waarom krijgt een school die scoort op het gemiddelde het predicaat <i>sterk</i> ?	Kwalificatie <i>sterk</i> rekenonderwijs: Oorspronkelijk was er een reeks van zeven kwalificaties van <i>sterk</i> naar <i>zwak</i> met in het midden de (kleurloze) kwalificatie <i>gemiddeld</i> . Hiermee was het mogelijk om gedifferentieerd aan te geven hoe een school scoort, maar de vele kleuren werkten tegelijkertijd ook weer verhullend. Daarom is er gekozen voor de driedeling met de stoplichtkleuren. Hiermee is inderdaad minder nuance mogelijk en wordt de prestatie van een school die op of bovengemiddeld scoort als <i>sterk</i> gekwalificeerd. Op basis van de opmerking over deze kwalificatie heeft de projectleiding besloten om de kwalificatie bij een score op of boven het gemiddelde van vergelijkbare scholen te wijzigen in <i>bovengemiddeld/sterk</i> .